

Uz. Psikolog ve Rehber
Öğretmen Burçin
Demirkan Baytar Öğretmen
ve Aileleri Uyarıyor:

Sorununu Bilmediğiniz Çocuğu Hemen Yaftalamayın!

Gerek okul öncesi öğretmenliği gerekse ilköğretim öğretmeni, pedagojik formasyonun yanında ayrı bir donanım ve özel öğretim öğretmenliği bilgisi de gerektirmekte. Bu gerçekliliği özellikle psikolog danışman ve pedagoğlarımızı dinlerken daha da iyi anlamaktayız. Karşılaştığımız bir psikolog “bana gelen vakaların yüzde 80 i ilköğretim birinci sınıf öğretmeninden kaynaklanmakta” dediğinde mesleğimiz adına şaşırmadık ama sadece hayıflandık.

O nedenle istiyoruz ki özellikle akademik kariyer sahibi okurlarımıza seslenelim ve onların dikkatlerini çekelim.

İşte şimdi de karşımızda konusunun uzmanı psikolog ve rehber öğretmen Burçin Demirkan Baytar. Birçok öğretmenin “yaramaz” olarak yaftaladığı çocuklarımızın dikkat dağınıklığı veya eksikliği ile öğrenme güçlüğü içerisinde olabileceğinin altını çizmekte.

Öğretmenim Dergisi'nin bu sayı konuyu Burçin Demirkan Baytar'ı ve söylediklerini iyice hazmedebilme adına birkaç bölümde vereceğiz.

Bu bölümde okuduğunu anlamama, sınav kaygısı, ebeveyn baskısı, değersizlik duygusu, dikkat dağınıklığı ve öğrenme güçlüğü.

Uzman Psikolog ve Rehber Öğretmen olan ve meslek yaşamında 18 yılı geride bırakan ve birçok insanın geleceğine dokunan Burçin Demirkan Baytar arkadaşlarımıza şu bilgileri verdi:

“Adım Burçin Demirkan Baytar. Uzman psikolog ve rehber öğretmenim. Mesleki yaşamımda 18 yıl bitti. Çocuk ve aile danışmanlığının kurucusuyum. 18 yıl hem okullarda hem de bireysel olarak danışmanlık yaparak çalıştım. Hem çocuk hem yetişkin çalışıyorum.

Sınav başarısını etkileyen temel faktörlerden birisi doğru okuma. Önemli olan çocuğun okuduğunu anlaması. Ben genelde okuduğunu anlamaya çalışarak başlıyorum. Çünkü bu durum başarıyı yüzde 60 etkiliyor. Bilgi yüzde 40 etkiliyor.

İkincisi doğru ders çalışma teknikleri. Çocuklara sınav stresinde çok soru çözdürmek başarıyı arttırmaz. Sistemli az soru çözdürerek bilmediğini öğrenerek öğrenen çocuk başarılı olur. Çünkü çocuk çok soru çözmeye odaklanınca bu kez bilmediklerine bakmıyor.

SINAVA KİM GİRİYOR?

Burada kimin sınava girdiğini belirtmek gerekiyor. Öğretmen ve veli mi sınava giriyor yoksa çocuk mu sınava

giriyor? Öğretmen ve veli karışınca çocuğa psikolojik yük biniyor. Çocuk kendisini değersiz hissetmeye başlıyor. Kendini değersiz hissettiği zamanda zaten akademik ve zihinsel performansı düşüyor. Bazen de anne baba ya da öğretmen kendi değersizlik duygusunu gidermek için çocuğun başarılı olmasını istiyor. Çünkü çocuk başarılı olacak diyecek ki “Vayy be!” “Bakin benim çocuğum çok akıllı.” Bu durumlar çocuklarda değersizlik duygusu yaratıyor. Kişiyi zarar veriyor. Bazen sınav kaygısını çok yükseltiyor. Çocuk da bu durumda yapabileceği performansın altında kalıyor.

Bilgiyi İÇE ALAMAMA DUYGUSAL BİR TEPKİDİR. Ne kadar çok soru çözdürürseniz çözdürün eğer çocuğun duygusal meseleleri çözülememişse kafası karışık OĞRENEMEZ. O yüzden sınav başarısında öğrenme sorunlarında sadece pedagojik yaklaşım yetmiyor. Pedagojik yaklaşımla psikoterapik bakış açısı gerekiyor. Biz merkezimizde böyle bir çalışma yapıyoruz. Çocuk Aile Danışmanlığı Merkezi her yaşta bireye hitap eden farklı uzmanlık alanlarının bir araya geldiği bir merkez. Psikolojik danışmanlık, özel eğitim, duyu bütünleme, floortime, psikiyatri bunları hepsi merkezimizde mevcut.

Aile danışmanlığı merkezi deyince sanki bireylere danışmanlık vermiyoruz gibi anlaşılabilir. Öyle değil. Bireye de aileye destek veriyoruz. **Bireylerin iyilik hali oluşturmaya ve süreli oluyoruz.**

Bir özel öğretim merkezinde şöyle bir şey gördüm. Çocuk bir yaşam koçuyla çalışmış. İki yıl kadar. **Otizmlili bir çocuk. Bana da konuşma terapisi için getirmişlerdi. Zaman zaman merkezlere de danışmanlık veriyorum. Dil konuşma bozuklukları uzmanıyım. Ancak bunu çalışırken psikolojik alt yapısı olmadan çalışılmaz. Yapılan tüm eylemler kendi bütünlüğü içerisinde anlamlıdır. Konuşmak duygusal, bilişsel bir faaliyettir. Çocuğu bu süreçte zorla konuşturmuşlar. Bunda tabii ki yaşam koçunun çok büyük etkisi var. Çocuk sorumuza cevap veriyordu. Ancak hiçbir şekilde göz kontağı kurmuyor ve sizinle yakın bir ilişkiye girmiyordu. Adeta bir robot gibiydi. Biz buna şizofrenik kişilik yapılanması diyoruz. Erken dönemde çocuklarda var olan bir savunma mekanizmasının bozulmasıyla artan bir durumdur. İşin alt yapısı oluşturulmadan, zorlama ile yapılan şeylerin kişiye zarar verdiğini söyleyebilirim. Bu noktada mesleki sınır benim için çok önemli.**

DİKKAT EKSİKLİĞİ

Dikkat eksikliği duygusal bir tepkidir. Tıpkı öğrenme gibi duyguyu bilgiye içe alamama ile ilgilidir. Bir insanın içi karışıksa bu için karışık olmasının sebebi genelde aile kaynaklıdır. Günümüzde problemler artık 3-6 yaşa da dayanıyor. 0-3 e dayanıyor. 3-6 yaştaki problemleri halletmek kolay. Anne rahmine düştüğü andan itibaren var olan problemleri halletmek önemli. Onları halledebilecek yolları açmak önemli. Onları halledecek kişi çocuğun kendisi, ailenin kendisi ben sadece vesile oluyorum.

Bu noktada bizim yapacağımız şey 0 – 3 ya da 3 - 6 daki problemleri anlamak psikoloğun işi. **Bununla birlikte öğretmen veya idareci tam bunları toparlayabilecekken, iyi bir rehber öğretmenler belki babasından almadığı**

sevgiyi alacak annesinden görmediği anlayışı görecektir olduğu bir ortamda yaramaz çocuk diye etiketlenirse, dikkatinin dağınık olduğunu ve öğrenmediğini görmezse bu sefer çocuk yaramaz olarak etiketleniyor.

Aslında çocuğun meselesi DİKKAT DAĞINIKLIĞI, aslında çocuğun meselesi psikolojik sorunları olabilir. Yaramaz çocuk ile dikkat eksikliği olan durum ayırt edilmezse ne oluyor? Bu sefer sınıfı değişiyor. Üstün zekâlı bir çocuk zekâ geriliği tanısı alıp okulu bırakabiliyor.

Dikkat eksikliği olan çocuklarda nasıl izlemek lazım? Çocuğun bir dikkat eksikliği problemi olduğunu düşünüyorsanız, sizinle yakın ilişki kuramıyorsa, arkadaşları ile anlaşamıyorsa, öfkesini kontrol edemiyorsa bu çocukta dikkat dağınıklığı olabilir. Okula gelmek istemiyorsa, bunu reddediyorsa öğrenme güçlüğü olabilir. Dikkat eksikliği ve öğrenme güçlüğü genelde birlikte gelen semptomlardır. Bazen de ayrı olabilirler. **Mesela Matematik alanında çok iyi ama okuyamıyorsa bu sefer de öğrenme güçlüğü var demektir. Bu çocukların mutlaka hem pedagoğ hem psikoloji eğitimi almış bir uzmanla buluşmasında fayda var. Yani çocuğa hem terapatik olarak hem de pedagojik olarak bakabilecek birisi ile buluşmasında fayda var. Ailenin harekete geçirilmesi gerekiyor. Burada eğitimcilerle çok rol düşüyor. Müdahale olmaz ise -hasbel keder okulu bitirse bile- iş hayatında sorunlar olacaktır. Çok iş değiştirecektir. Evlilik hayatı yürümeyecektir. Bu durumlar aileye anlatılarak aile harekete geçirilmelidir. Şayet bu arada trafikte öfkeli biri olup birini dövmezse, kazara bir arkadaşını aslında çok sevmek isterse onu yaralamazsa, ya da kendini başarısız hissettiği için okula ilgisi azalmazsa gibi bir sürü sebebi var.**

İŞBİRLİĞİ ÖĞRETMENİ DEĞERLİ KILAR

Özellikle sınıf öğretmenleri biraz da yaşları ileriyse her şeyi kendileri yapmayı düşünüyor. Oysa her şeyi bir

insan yapamaz. **Rehberlik servisi ile işbirliği yapmalı. Bu işbirliği öğretmeni değerli kılar. Öğretmenin bu konuda öngörüsü ve algısı açık olmalıdır. Doğruyu YAPMAYA YÖNELTMESE ÖĞRETMENİN BAŞARISIDIR.**

Çocuk 4 yaşında anlaşılmaz bir konuşması var. **Bunun duygusal karmaşası da vardır. Bunun dört yaşında fark edilmesi ve yönlendirilmesi o çocuğun eğitim hayatı için muhteşem bir şeydir. Bunu bekletip iyice sorunlar katmerleşerek çocuk geldiği zaman bize o zaman her şey daha zor oluyor. O yüzden anaokulu öğretmenine de ilkokul öğretmenine de lise öğretmenine de çok iş düşüyor. Çünkü mesela üniversiteye gelmiş öğrenme güçlüğü olan iki defa sınavı kazanmamış olan birey artık duygusal olarak çöküşe giriyor. Böyle bir çocukla karşılaşım ben. Üçüncü senede sınavı kazandı. **Kazanma sebebi neydi biliyor musunuz? Çocukta dikkat ve okuma anlama çalışması yaptık öyle kazandı. Akıllı bir çocuğu ama okuduğunu anlamıyordu. Anlamadığı için soru cevaplayamıyordu. Anne de boyuna matematik veya fen dersi aldırıyordu. Matematik öğretmeni diyor ki; "bunun bana değil psikoloğa ihtiyacı var." Öyle gelmişlerdi bana. Şimdi mühendislik bitirdi. Keşke o çocuk ilkokul bir de tanılansaydı da bütün turnakları koparmış ve öz saygısını ciddi anlamda kaybetmiş olmasaydı? Keşke o kadar yıl maddi manevi hırpalanmasalardı. Antidepresanlara başvuruluyor. Oysa aile kendisi de değişmek ister ve yardım alırsa çoğu zaman ilaca gerek kalmaz. Hayatta beyaz ve siyah yok. Bazen bir dönem ilaç kullanmak gerekebilir arada griler var. O grileri çalışma sırasında anlıyoruz. Süreç içerisinde kararımızı veriyoruz.****

(Gelecek Sayımızda Üstün Zekâlı Çocuklar)